

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СВІТЛІ НОВІТНІХ ОРІЄНТИРІВ

Для закладу вищої освіти у світлі нових викликів вкрай важливо забезпечити конкурентоздатність на ринку освітніх послуг. Це вимагає постійного перегляду та покращення освітніх програм, а також навчальних курсів як їх складових за участі всіх зацікавлених сторін: здобувачів освіти, потенційних роботодавців, випускників минулих років, викладачів навчальних курсів, адміністрації університету та ін.

Створення алгоритму постійної уваги різних інституцій до якості освіти є завданням системи забезпечення якості вищої освіти в Україні, що, відповідно до Закону України «Про освіту», складається із внутрішньої та зовнішньої підсистем [1].

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти – загальна політика, стратегія та процедури забезпечення якості освітньої діяльності в закладі вищої освіти, що передбачає низку завдань та заходів відносно результатів освітньої діяльності на всіх рівнях організаційної структури університету.

За рекомендаціями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості заклад вищої освіти повинен формувати власну систему внутрішнього забезпечення якості, спираючись на принципи автономії, самоврядності і саморегулювання, беручи до уваги внутрішню культуру, традиції, взаємоповагу і довіру між усіма членами університетської спільноти. Відтак, такі системи можуть бути відмінними в різних закладах вищої освіти [2].

Основними заходами, що реалізуються в межах системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, відповідно до законодавства [1, розділ 5] є такі:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інші.

Порядок проведення цих заходів формує процедуру, що регламентується відповідним нормативним документом закладу вищої освіти. Приклад процедури системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності наведено у таблиці 1.

Обсяг, якість та об'єктивність інформації, яку отримують усі зацікавлені сторони за результатами моніторингу, а саме здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, адміністрація, інші співробітники університету, роботодавці усе більшою мірою формує імідж університету та впливає на його здатність залишатися активним гравцем на ринку освітніх послуг.

Процедури системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності

Заходи	Відповідальні за виконання	Моніторинг
1	2	3
Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	Усі зацікавлені сторони: здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, адміністрація, інші співробітники університету, роботодавці	Раз на 5 років, щорічно за потреби
Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	Випускові кафедри, робочі (проектні) групи, групи забезпечення зі спеціальності	Щорічно, наприкінці навчального року
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Кафедри, деканати, навчально-методичний відділ	Щосеместрово
Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти	Кафедри	Щорічно наприкінці навчального року
Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників	Кафедри, навчальний відділ, відділ кадрів, центр сучасних освітніх технологій	Щорічно
Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Викладачі, кафедри, навчально-методична лабораторія дистанційного навчання	Щорічно
Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Адміністрація університету, обчислювальний центр, навчальний відділ, бібліотека	Щорічно
Забезпечення публічності інформації	Відділ маркетингу та зв'язків з роботодавцями та усі структурні підрозділи університету	Постійно відповідно до графіку оновлення інформації
Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату	Бібліотека, науково-педагогічні працівники	Постійно

Організація внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності за участі потенційних інституцій представлена на рис. 1.

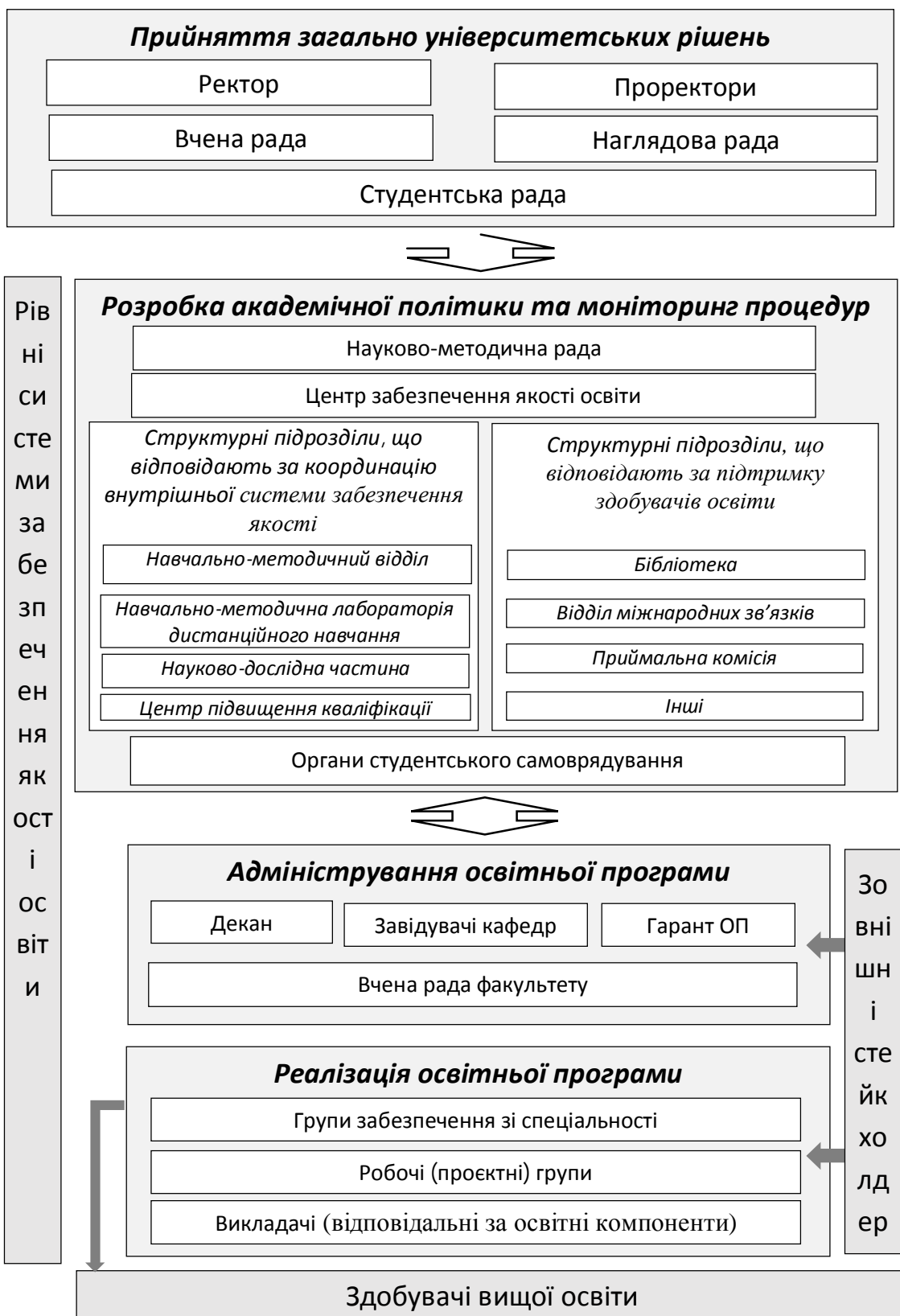


Рис. 1. Організація внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності

Особливе місце в організації внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності відводиться центру забезпечення якості освіти, основна мета діяльності якого зводиться до впровадження, розбудови й ефективного функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Для досягнення цієї мети основними завданнями центру має бути організаційний та методичний супровід функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, а також моніторинг якості освітніх програм.

Одночасно варто наголосити, що організація внутрішнього забезпечення якості вищої освіти не повинна виключно зводитись до відповідності існуючим стандартам, вона має бути побудована за принципом гнучкості, враховуючи складність та різноманітність вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 01.02.2021).
2. Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості: Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 26 червня 2019 р. № 6. URL: <https://naqa.gov.ua> (дата звернення: 01.02.2021).
3. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі : Т. Добко, І. Золотарьова, С. Калашнікова, В. Ковтунець, Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Т. Фініков, С. Шаров / За заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. 84 с.